

1 (Sem-6/FYUGP) POL 62 MN/(A)

2026

POLITICAL SCIENCE

(Minor)

Paper : POL0600604

(Rural Local Governance : Theory and Practice)

(Set—A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ লিখা :

(a) Who is the father of Local Self-Government of India?

ভাৰতবৰ্ষৰ স্থানীয় স্বায়ত্তশাসনৰ পিতৃ কোন ?

(b) What is the full form of MGNREGA?

MGNREGAৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

(2)

- (c) According to the 73rd Amendment Act of the Constitution, there shall be one / two / three District Planning Committee(s) in a district.

(Choose the correct option)

৭৩তম সংবিধান সংশোধনী মতে একোখন জিলাত এখন / দুখন / তিনিখন জিলা পৰিকল্পনা সমিতি থাকিব লাগে।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

- (d) Democracy is about the meaningful participation and accountability of the people.

(Write True or False)

গণতন্ত্ৰ জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণ আৰু দায়বদ্ধতাত নিৰ্ভৰশীল।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

- (e) When was Ashok Mehta Committee formed?

অশোক মেহতা কমিটি কেতিয়া গঠিত হৈছিল?

- (f) Presently reservation of seats for women in Panchayati Raj Institution is ____.

(Fill in the blank)

(3)

বৰ্তমানে পঞ্চায়তী ৰাজ অনুষ্ঠানত মহিলাৰ বাবে সংৰক্ষিত
আসনৰ সংখ্যা হ'ল _____।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(g) In which year was the PESA Act passed?

PESA আইন কেতিয়া গৃহীত হৈছিল ?

(h) Which of the following Commissions is related with Local Governance Finance?

তলৰ কোনটো আয়োগ স্থানীয় শাসনৰ বিত্ত বিভাগৰ
লগত জড়িত ?

(i) The State Finance Commission

ৰাজ্যিক বিত্তীয় আয়োগ

(ii) The State Election Commission

ৰাজ্যিক নিৰ্বাচনী আয়োগ

(iii) The District Planning Committee

জিলা পৰিকল্পনা কমিটি

(Choose the correct option)

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

2. Answer any six of the following questions :

2×6=12

তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write two basic features of local governance.

স্থানীয় শাসনৰ দুটা প্রধান বৈশিষ্ট্য লিখা।

(b) Write two features of decentralization.

বিকেন্দ্রীকৰণৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(c) What is Grant in Aid?

সহায়ক অনুদান কি ?

(d) Mention two important features of the 73rd Constitution Amendment Act of the Indian Constitution.

ভাৰতীয় সংবিধানৰ ৭৩তম সংবিধান সংশোধনী আইনৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(e) Write two qualifications for the membership of Gram Sabha.

গাঁও সভাৰ সদস্যপদৰ দুটা অৰ্হতা লিখা।

(f) Write two provisions of the PESA Act.

PESA আইনৰ দুটা বিধি (ব্যৱস্থা) লিখা।

- (g) Give two suggestions to remove the problems of Panchayati Raj system.

পঞ্চায়তী ৰাজ ব্যৱহাৰ সমস্যাসমূহ দূৰ কৰাৰ বাবে দুটা পৰামৰ্শ দিয়া।

- (h) Write two problems of rural local government.

গ্ৰাম্য স্থানীয় শাসনৰ দুটা সমস্যা লিখা।

- (i) What do you mean by e-Gram Swaraj?

ই-গ্ৰাম স্বৰাজ বুলিলে কি বুজা?

- (j) Mention two sources of revenue under the Panchayati Raj Act, 1994.

১৯৯৪ চনৰ পঞ্চায়তী ৰাজ আইনৰ অধীনত ৰাজস্বৰ দুটা উৎস উল্লেখ কৰা।

3. Write short notes on any four of the following : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

- (a) Need of Local Self-Governance

স্থানীয় স্বায়ত্তশাসনৰ প্ৰয়োজনীয়তা

- (b) Recommendations of Sarkaria Commission

চাৰকাৰিয়া আয়োগৰ পৰামৰ্শসমূহ

- (c) Composition of Zila Parishad
জিলা পৰিষদৰ গঠন
- (d) Recommendations of Ashok Mehta Committee
অশোক মেহতা কমিটিৰ পৰামৰ্শৱলী
- (e) The 64th Constitutional Amendment Bill
৬৪তম সংবিধান সংশোধনী বিধেয়ক
- (f) District Planning Committee
জিলা পৰিকল্পনা সমিতি
- (g) Democratic Decentralization
গণতান্ত্ৰিক বিকেন্দ্ৰীকৰণ
- (h) Sixth Schedule Provisions
ষষ্ঠ অনুসূচীৰ বিধানসমূহ (বাৰহাঙ্গাসমূহ)

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Define Panchayati Raj. Discuss the importance of local participation in Panchayati Raj.

পঞ্চায়তী ৰাজৰ সংজ্ঞা দিয়া। পঞ্চায়তী ৰাজত স্থানীয় অংশগ্ৰহণৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

- (b) Discuss the composition, powers and functions of Gram Sabha.

গাঁও সভাৰ গঠন, ক্ষমতা আৰু কাৰ্য্যবলী আলোচনা কৰা।

- (c) What is Social Audit? Discuss its various steps.

সামাজিক হিচাপ পৰীক্ষা কি ? ইয়াৰ বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ আলোচনা কৰা।

- (d) Examine the changes brought by the 73rd Amendment Act in Panchayati Raj Institutions.

৭৩তম সংশোধনী আইনে অনা পঞ্চায়তী বাজ প্রতিষ্ঠানসমূহৰ পৰিৱৰ্তনসমূহ পৰীক্ষা কৰা।

- (e) Critically discuss the importance of the PESA Act.

PESA আইনখনৰ তাৎপৰ্য সমালোচনামূলকভাৱে আলোচনা কৰা।
